

॥ २३ ॥ तेन यथाबिलद्वारमार्गेण ॥ २४ ॥ आत्मनोराज्यं मृगयता मार्गयताऽनेन तत्र बिलद्वारे संरुद्धः निरुद्धगतिकः कृतः ॥ २५ ॥ एकेनवस्त्रेणेति ॥ अन्यत्सर्वं मम हृत्वेत्यर्थः ॥ २६ ॥ अपविद्धोनिरस्तः ॥ २७ ॥ ऋष्यमूकं प्रविष्टोस्मि ॥ अन्यत्र निर्भयस्थितिमलभमानः ॥ अत्रनिर्भयस्थितिः कथं तत्राह ॥ दुराधर्षमिति ॥ मतंग

विक्रोशमानस्यतु मे सुग्रीवेति पुनः पुनः ॥ यतः प्रतिवचोनास्तिततो हं भृशदुःखितः ॥ २३ ॥ पादप्रहारैस्तु मया बहुभिः परिपातितं ॥ ततो हं तेन निष्क्रम्य यथापुरमुपागतः ॥ २४ ॥ तत्रानेनास्मि संरुद्धो राज्यं मृगयतात्मनः ॥ सुग्रीवेण नृशंसेन विस्मृत्य भ्रातृसौहृदं ॥ २५ ॥ एवमुक्त्वा तु मां तत्र वस्त्रेणैकेन वानरः ॥ तदा निर्वासयामास वाली विगतसाध्वसः ॥ २६ ॥ तेनाहमपविद्धश्च हतदारश्च राघव ॥ तद्गयाच्च महौसर्वीक्रांतवान्सवनार्णवां ॥ २७ ॥ ऋष्यमूकं गिरिवरं भार्याहरणदुःखितः ॥ प्रविष्टोस्मि दुराधर्षं वालिनः कारणांतरे ॥ २८ ॥ एतत्ते सर्वमाख्यातं वैरानुकथनं महत् ॥ अनागसामया प्राप्तं व्यसनं पश्य राघव ॥ २९ ॥ वालिनश्च भयार्तस्य सर्वलोकभयापह ॥ कर्तुमर्हसि मे वीरप्रसादं तस्य निग्रहात् ॥ ३० ॥ एवमुक्तः स तेजस्वी धर्मज्ञो धर्मसंहितं ॥ वचनं वक्तुमारोभे सुग्रीवं प्रहसन्निव ॥ ३१ ॥ अमोघाः सूर्यसंकाशानि शितामेशराइ मे ॥ तस्मिन् वाली निदुर्वृत्ते पतिष्यति रुषान्विताः ॥ ३२ ॥ यावत्तं न हि पश्येयं तव भार्यापहारिणं ॥ तावत्स जीवेत्पापात्मा वाली चारित्रदूषकः ॥ ३३ ॥ आत्मानुमानात्पश्यामि मग्नस्त्वं शोकसागरे ॥ त्वामहं तारयिष्यामि बाढं प्राप्स्यसि पुष्कलं ॥ ३४ ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वा हर्षपौरुषवर्धनं ॥ सुग्रीवः परमप्रीतः सुमहद्वाक्यमब्रवीत् ॥ ३५ ॥

वैरानुकथनं वैरकारणं ॥ २९ ॥ वालिन इति पंचमी ॥ ३० ॥ ३१ ॥ रुषान्विताः रुष्टेन मया पातिताः ॥ ३२ ॥ चारित्रदूषकः निषिद्धानिषिद्धज्ञानवच्चेसति जीवतो भ्रातुर्भार्यापहारात् ॥ ३३ ॥ आत्मानुमानात् अयं शोकाब्धिमग्नोरिपुहतदारत्वात् मद्बदित्यनुमानं बाढं प्राप्स्यसि भार्या पुष्कलं राज्यं च ॥ ३४ ॥ ३५ ॥